

COMMISSIE VOOR DE
BESCHERMING VAN DE
PERSOONLIJKE LEVENSSFEER

ADVIES Nr 18 / 97 van 24 juli 1997

O. ref. : A / 97 / 018

BETREFT : Adviesaanvraag van de Minister van Binnenlandse Zaken waarbij de Dienst voor Geboorte en Kinderen wordt gemachtigd toegang te hebben tot de informatiegegevens van het Rijksregister van de natuurlijke personen en het identificatienummer ervan te gebruiken

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 29;

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, en inzonderheid artikel 5, lid 1, gewijzigd door de wet van 30 maart 1995, en artikel 8, gewijzigd door de wet van 15 januari 1990;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Binnenlandse Zaken van 17 juni 1997;

Gelet op het verslag van dhr. Jacques BERLEUR,

Brengt op 24 juli 1997 het volgende advies uit :

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG :

Het ontwerp van koninklijk besluit dat de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ter advies wordt voorgelegd, heeft tot doel de Dienst voor Geboorte en Kinderen machtiging te verlenen tot toegang tot de informatiegegevens het Rijksregister en tot gebruik van het identificatienummer ervan.

De Dienst voor Geboorte en Kinderen, ingesteld door het decreet van de Franse Gemeenschapsraad van 30 maart 1983, is een instelling die gerangschikt wordt in artikel 1, B, van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut.

De toegang tot de informatiegegevens en het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen worden gevraagd voor het vervullen van de hierna opgesomde taken :

- 1° de identificatie van de geboorten en van de leden van de gezinnen met jonge kinderen, om de bescherming van de moeder en het kind te bevorderen en te ontwikkelen;
- 2° het uitvoeren van studies en het opmaken van statistieken om over nauwkeurige informatiegegevens te beschikken die het starten van initiatieven betreffende de bescherming van geboorte en kinderen mogelijk kunnen maken;
- 3° de controle van de bestemming van de toelagen die toegekend worden aan natuurlijke personen die prestaties leveren in het kader van de opdrachten die de Dienst voor Geboorte en Kinderen op zich moet nemen.

II. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP :

De Commissie had de gelegenheid om zich uit te spreken over een gelijkaardig voorontwerp van besluit, voorgesteld door de Minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, op vraag van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en van bepaalde instellingen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest (Voorontwerp nr. 13 : "*Kind en Gezin*", en het daaropvolgend koninklijk besluit van 30 mei 1994, B.S. 15.06.94, blz. 16377-16378; zie advies nr. 14/92 van 9 oktober 1992 van de Commissie, B.S., 15.06.1994, blz. 16358-16365).

A. Wettelijke basis voor de toegang tot het Rijksregister

Artikel 5, lid 1 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen machtigt de Koning om aan de instellingen van openbaar nut bedoeld bij voornoemde wet van 16 maart 1954 toegang te verlenen tot het Rijksregister van de natuurlijke personen. Krachtens artikel 8 van dezelfde wet, kan de Koning, bij in Ministerraad overlegd besluit en na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, deze instellingen machtigen om het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken.

B. Doeleinden en omvang van het recht op toegang

Zoals de Commissie wenst te benadrukken (zie o.a. advies nr. 13/97 van 11 juni 1997), zijn de beginselen van de wet van 8 december 1992, o.a. die van artikel 5, van toepassing op alle gegevensverwerkingen. De wet laat deze verwerkingen slechts toe "voor *welomschreven en wettige*" doeleinden (finaliteitsbeginsel) en de gegevens moeten "*toereikend, ter zake dienend en niet overmatig*" zijn ten opzichte van de doeleinden (proportionaliteitsbeginsel).

Wat het finaliteitsbeginsel betreft, stelt de Commissie vast dat het in artikel 1, lid 1, 1° van het ontwerp van koninklijk besluit vermelde doeleinde, dat in het voorwerp van de aanvraag wordt herhaald, de toegang tot de bij het Rijksregister gevraagde gegevens rechtvaardigt.

Met betrekking tot het doeleinde vermeld in artikel 1, lid 1, 2° van hetzelfde ontwerp van besluit, namelijk het uitvoeren van studies en het opmaken van statistieken, zou de Commissie -zich geheel bewust van het belang van dergelijke methodes- eraan willen herinneren dat ze zich in haar advies nr. 14/92 van 9 oktober 1992, zeer terughoudend had opgesteld tegenover het voorontwerp dat "het uitvoeren van wetenschappelijke onderzoeksprojecten" beoogde "waarbij steekproeven worden getrokken volgens de regels van de statistiek". Ze benadrukte dat "het volstaat, overeenkomstig de wil van de wetgever, over de mededeling van bepaalde gegevens van het Rijksregister te kunnen beschikken." Ze was ook van mening dat "die oogmerken een algemene toegang tot de gegevens van het Rijksregister en het gebruik van het identificatienummer niet verantwoorden". Ze vervolgde "precies om het voor studie- en onderzoekscentra mogelijk te maken steekproeven e.d. samen te stellen, heeft de wet van 19 juli 1991 in artikel 5 van de wet van 8 augustus 1983 een tweede lid, 2°, ingevoegd, krachtens hetwelk instellingen van Belgisch recht voor de uitvoering van wetenschappelijke, navorsings- en onderzoekswerkzaamheden onder bepaalde voorwaarden de mededeling van informatiegegevens van het Rijksregister kunnen bekomen. Zulk recht op mededeling is geenszins een recht op toegang tot het Rijksregister (verslag De Loor over het ontwerp dat geleid heeft tot de wet van 19 juli 1991, Parl. St., Senaat, 1990-91, nr. 1150-2, p. 35)". De Commissie concludeerde toen dat het doel van de toegang in het desbetreffende voorontwerp (nr. 13) in die zin moest worden aangepast en gespecificeerd.

Sindsdien, stelde het koninklijk besluit van 3 april 1995 de voorwaarden vast waaraan de instellingen bedoeld in artikel 5, lid 2, van de wet van 8 augustus 1983, moeten voldoen om mededeling te verkrijgen van in voornoemd register opgeslagen informatiegegevens. Dit besluit beoogt specifiek de uitvoering van wetenschappelijke navorsings- en onderzoekswerkzaamheden.

De Commissie is van oordeel dat de machtiging tot toegang krachtens artikel 5, lid 1, van de wet van 8 augustus 1983, zoals opgenomen in het ontwerp van koninklijk besluit, niet zou mogen leiden tot een geringere bescherming van de gegevens dan die voorzien in het koninklijk besluit van 3 april 1995. Dit des te meer omdat, zoals wordt benadrukt in het verslag aan de Koning bij onderhavig ontwerp, dit soort van studies een "systematisch en permanent karakter" hebben. De Commissie is van oordeel dat het ontwerp van besluit ontoereikend is op het gebied van de gegevensbescherming. Zo wordt er bijvoorbeeld niets gezegd over de anonimiseringsvoorwaarden van de gegevens, met name bij publicaties. De bewaarduur lijkt onbeperkt, voor zover het gaat om "permanente studies". Er wordt geen melding gemaakt van de uitdrukkelijk toestemming van de personen die het voorwerp zijn van de studies en onderzoeken of van de personen wier gegevens in deze studies en onderzoeken worden gebruikt.

De Commissie herinnert eraan dat in het koninklijk besluit van 30 mei 1994, betreffende de instelling "*Kind en Gezin*" werd gepreciseerd dat "indien de toegang gevraagd wordt voor studie of onderzoek hij beperkt (zal) zijn tot een mededeling van informatiegegevens nodig voor de ondernomen studie of onderzoek".

Naast het finaliteitsbeginsel moet ook hier het proportionaliteitsbeginsel worden nageleefd. Zoals eerder in haar advies nr. 14/92 van 9 oktober 1992, ziet de Commissie in dat opzicht niet waarom "het uitvoeren van studies en het opmaken van statistieken" de toegang vereist tot dezelfde informatiegegevens (namelijk die van artikel 3, lid 1, 1° tot 5° en 7° tot 9°, van de wet van 8 augustus 1983) als die welke nodig zijn voor de uitvoering van het doeleinde vermeld in artikel 1, lid 1, 1° van het ontwerp van koninklijk besluit .

Hetzelfde proportionaliteitsbeginsel is vanzelfsprekend ook van toepassing op het doeleinde vermeld in artikel 1, lid 1, 3° van het ontwerp van koninklijk besluit. De Commissie is niet overtuigd door de rechtvaardiging in het verslag aan de Koning (identificatie, toepassing van het statuut, sociale wetgeving), volgens welke de toegang tot de gegevens van artikel 3, lid 1, 1° tot 5° en 7° tot 9°, van de wet van 8 december 1983 onontbeerlijk blijkt.

C. Machtiging tot gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister

De Commissie noteert eerst en vooral dat het koninklijk besluit van 30 mei 1994 betreffende de instelling "*Kind en Gezin*", slechts de toegang tot de gegevens van het Rijksregister van de natuurlijke personen geregeld heeft, en rekening gehouden heeft met de conclusie van haar advies nr. 14/92 van 9 oktober 1992 (*B.S.* 15.06.94, blz. 16365) waar het het gebruik van het identificatienummer betreft.

De Commissie wenst dat er een onderscheid wordt gemaakt inzake het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister naargelang de doeleinden opgesomd in artikel 1, lid 1, 1° tot 3° van het ontwerp van koninklijk besluit.

Ze heeft geen bezwaar tegen het gebruik van het nummer voor het eerste doeleinde, vermeld in artikel 1, lid 1, 1° van het ontwerp van koninklijk besluit.

De Commissie bevestigt het standpunt dat ze innam in het advies nr. 14/92 van 9 oktober 1992, en acht het gebruik van het identificatienummer niet nodig voor het tweede doeleinde, vermeld in artikel 1, lid 1, 2° van het ontwerp van koninklijk besluit, vooral indien, zoals reeds werd benadrukt, het recht op toegang beperkt moet zijn tot de mededeling van de strikt noodzakelijke gegevens. Bovendien, heeft de Commissie steeds het gebruik van een intern identificatiemiddel aanbevolen.

De Commissie ziet niet waarom het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister onontbeerlijk is voor het derde doeleinde, vermeld in artikel 1, lid 1, 3° van het ontwerp van koninklijk besluit.

OM DEZE REDENEN,

Brengt de Commissie een gunstig advies uit over het ontwerp van koninklijk besluit, op voorwaarde dat er met haar opmerkingen rekening wordt gehouden.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) J. PAUL.

(get.) P. THOMAS.